

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 507
van **ELKE SLEURS**
datum: 18 maart 2021

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Ecosysteem Flanders' Care - Uitwerking ethisch kader voor zorginnovatie

Recentelijk verklaarde de minister van Innovatie dat de Vlaamse Regering 12 miljoen euro wil investeren in innovatieve technologieën voor de brede gezondheidssector. Die middelen zouden komen uit het Vlaamse coronarelacefond.

Daarnaast kent Vlaanderen ook het programma Flanders' Care dat op het terrein van zorginnovatie zeer werkzaam is. Eind vorig jaar heb ik de stand van zaken opgevraagd over het project 'Digitaal Zorgplatform' van het Agentschap Zorg en Gezondheid, dat innovatieve zorgconcepten uitwerkt om bedrijven warm te maken om ermee aan de slag te gaan (schriftelijke vraag nr. 224 van 14 december 2020). Door de COVID-19-crisis konden er weinig resultaten worden voorgelegd.

Volgens de minister liepen er echter verschillende onderzoeksprojecten, waaronder een literatuurstudie over de ethische aspecten van zorginnovatie. Het Centrum voor Biomedische Ethiek en Recht van de KU Leuven heeft daarover een eindrapport voorbereid dat nog in opmaak was. De minister verleende al zijn goedkeuring aan een vervolgttraject waarin gezocht wordt naar een kader om die ethische aspecten van zorginnovatie te beoordelen.

1. Hoeveel staat men met het project 'Digitaal Zorgplatform'? Welke nieuwe ontwikkelingen zijn er intussen al bijgekomen?
2. Kan de minister duiding geven bij de uitwerking van het ethische kader voor zorginnovaties? Wat moeten we ons daarbij voorstellen?

ANTWOORD

op vraag nr. 507 van 18 maart 2021

van **ELKE SLEURS**

1. Het Digitaal Zorgplatform zit in een voorbereidende/conceptuele fase en is nog niet operationeel. Deze voorbereidende fase is cruciaal zodat dit project past binnen een ruimere ambitie eGezondheid Vlaanderen en afgestemd is op andere projecten in de zorg- en hulpverlening. Er is voorzien om in deze beleidsperiode een eerste haalbare versie van het Digitaal Zorgplatform vorm te geven. De ruwe krijtlijnen zijn gekend en vastgelegd. Zo zal het Digitaal Zorgplatform eerder een minimale webtoepassing zijn met beperkte functionaliteiten, waarbij BelRAI het instrument is om de zorgnood te bepalen en het project Doelgerichte Zorg een instrument/kader is om een antwoord te bieden op die zorgnood. En logische uitbreiding nadien, kan dan zijn om in te zetten op de zorgcoördinatie en die te ondersteunen.

Zorg en Gezondheid en haar medewerkers geven prioriteit aan het bestrijden van covid-19. Dit heeft een impact op de operationele werking van zowel het afgelopen als het lopende jaar, waardoor de vlotte uitvoering van projecten ernstig is verstoord. Toch kunnen we een overzicht geven van enkele acties die vorm krijgen en bijdragen tot het realiseren van een Digitaal Zorgplatform:

1. *Samenstellen van een governance en een breed gedragen vertegenwoordiging.*
De eerder interne projectstuurgroep is nu uitgebreid met externe vertegenwoordigers. Zo zijn VIVEL, Academie van de Eerste Lijn, het Vlaams PatiëntenPlatform en het Overlegcomité Vitalink nu formeel vertegenwoordigd.
 2. *Uitvoeren van een onderzoekstraject.*
Twee onderzoeksvragen (EF71 en EF72) werden uitgeschreven, en worden uitgevoerd door het Steunpunt voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. De eerste resultaten zijn voorzien tegen juli 2021. We verwachten hiermee bijkomende inzichten te verwerven over de inhoud van een basisset van informatie over levensdoelen, en hoe dit zich kan verhouden tot zorgdoelen en zorgtaken (EF71). Bijkomende onderzoek gaat dan dieper in op hoe een BelRAI-inschaling te integreren in een zorgplan (EF72).
 3. *Realiseren van een technisch onderbouw voor het Digitaal Zorgplatform.*
Parallel met deze voorbereidende fase loopt de realisatie van de technische onderbouw voor het Digitaal Zorgplatform. We hergebruiken hiervoor Vitalink, het reeds bestaande en vertrouwde digitale platform voor gegevensdeling in de zorg- en hulpverlening in Vlaanderen. Vitalink realiseert de vereiste transitie naar gebruik van internationale informatiestandaarden en innovatieve technologische concepten voor veilige en betrouwbare gegevensdeling. We verwachten tegen einde 2021 een eerste beperkte dienstverlening via Vitalink aan te bieden, door bepaalde informatie te delen via de informatiestandaard HL7 FHIR. Daarna kan worden gestart met het uitwerken van een concept voor digitale gegevensdeling via Vitalink voor het Digitaal Zorgplatform en voor de voorbereidende analyse voor minimale webtoepassing.
2. Technologische innovaties in de zorg- en welzijnssector kunnen een belangrijke rol spelen in de preventie en de aanpak van welzijns- en zorguitdagingen. Maar tegelijkertijd confronteert deze vorm van innovatie ons met ethische vragen, onder meer in verband met de autonomie, de keuzevrijheid en de privacy van burgers. De oproep tot meer technologische gezondheidsinnovatie gaat dan ook gepaard met de nood aan ethische criteria waaraan we deze innovaties aan kunnen toetsen. Het

onderzoek waarnaar u verwijst zet een eerste stap onder de vorm van een literatuurstudie over de uitwerking van een kader m.b.t. ethische criteria waaraan innovatie in de zorg- en welzijnssector kan getoetst worden. In het onderzoek worden zeven basiselementen geïdentificeerd die bij de ontwikkeling van een ethisch kader voor het screenen en evalueren van technologische gezondheidsinnovaties in overweging moeten worden genomen: 1) Achtergrondcontext; 2) Toepassingsgebied; 3) Ontwikkelingsfase van de technologie; 4) Motivatie; 5) Doel; 6) Funderende ethische concepten en theorieën; 7) Methoden.

Op basis van deze literatuurstudie wordt momenteel verder gewerkt in een vervolgonderzoek met de doelstelling het kader verder te concretiseren vanuit de vraag "Wat is de vorm, de inhoud en de methodiek van een ethisch kader voor de screening en evaluatie van technologische welzijns- en gezondheidsinnovaties?". Via drie feedback-rondes zullen de inzichten geformuleerd in het SWVG onderzoek EF47-Ethiek stapsgewijs worden vertaald in praktisch hanteerbare principes en criteria.